

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i pedagogik vid Malmö universitet

Fastställd av fakultetsstyrelsen 2020-05-15

Utbildningen på forskarnivå i pedagogik är en del av området Utbildningsvetenskap vid Malmö universitet. Det centrala inslaget i Utbildningsvetenskap utgörs av undervisning, lärande och kunskapsbildning, där forskningsfrågorna rör lärande och lärandets innehåll. För att skapa kunskap kring detta studeras frågor kring och sambanden mellan; för det första, barn och ungdomars livsvillkor; för det andra, ämnesinnehåll; samt för det tredje, utbildningssystemets organisation och professioner. Forskningsfrågorna beaktas i relation till varandra och till ett samhälle i social, kulturell och ekonomisk förändring och i nära anslutning till utbildningsorganisationer och andra områden i det omgivande samhället.

1. Ämnesbeskrivning

Pedagogik är ett brett forskningsfält som inbegriper utbildning, och lärande och hur dessa relaterar till och formas av de institutionella, ekonomiska, politiska, kulturella och sociala sammanhang i vilka de ingår. Forskarutbildningsämnet i pedagogik vid Malmö universitet grundas i en samhällelig kontext som fokuserar fostrans-, undervisnings- och bildningsprocesser i såväl förskola, skola, högskola och vuxenutbildning som i icke-institutionaliserade kontexter. Kunskapsbildning och meningsskapande i vardagsliv och utbildning ses som relationella och sammanvävda processer. Pedagogikämnet vid Malmö universitet präglas av praxisnärlighet och professionsanknytning med utgångspunkt i värdegrundsperspektiv som demokrati, samt mångfald och inkludering.

2. Utbildningens uppläggning

Utbildning på forskarnivå som leder till doktorsexamen (licentiatexamen) omfattar 4 (2) års heltidsstudier (240 högskolepoäng (hp) respektive 120 hp). Studier kan bedrivas på deltid, minst halvtid, och omfattar då maximalt 8 respektive 4 år (Högskoleförordningen 1993:100). Huvudhandledare för

doktoranden ska vara minst docentkompetent inom forskarutbildningsämnet och i normalfallet vara tillsvidareanställd vid lärosätet.

Utbildningen består av en kursdel och en avhandlingsdel. Utbildning med doktorsexamen som mål omfattar en kursdel om 79 hp och en avhandlingsdel om 161 hp. Utbildning med licentiatexamen som mål omfattar en kursdel om 41,5 hp och en licentiatuppsatsdel om 78,5 hp. Undervisning ges i form av kurser och seminarier samt handledning i avhandlingsarbetet.

Forskarutbildningens olika delar (kurs- och avhandlingsdel) bidrar gemensamt till uppfyllelse av lärandemålen för forskarutbildning, enligt varje doktorands individuella studieplan.

För doktorsexamen består den obligatoriska kursdelen av 41,5 hp och den valbara kursdelen av 37,5 hp och för licentiatexamen 34 hp respektive 7,5 hp. Den obligatoriska kursdelen för doktorsnivå innehåller två ämnesspecifika kurser i pedagogik (sammanlagt 15 hp), vetenskapsteori (7,5 hp) samt metodkurser (sammanlagt 15 hp).

Obligatoriska kurser 41,5 hp

Pedagogisk forskning I 7,5 hp

Pedagogisk forskning II 7,5 hp

Vetenskapsteori för området utbildningsvetenskap, 7,5 hp

Vetenskapsteori och metod (kvantitativa, kvalitativa och mixade metoder), sammanlagt 15 hp

Research ethics and responsible conduct in research 4 hp

Valbara kurser 41,5 hp

Kursdelen för licentiatexamen består av den obligatoriska kursdelen av 30 hp och den valbara kursdelen av 7,5 hp. För licentiatexamen ingår i den obligatoriska kursdelen en pedagogikkurs (7,5 hp), vetenskapsteori (7,5 hp) samt metodkurser (sammanlagt 15 hp)

Obligatoriska kurser 34 hp:

Vetenskapsteori för området utbildningsvetenskap, 7,5 hp

Pedagogisk forskning 7,5 hp

Vetenskapsteori och metod (kvantitativa, kvalitativa och mixade metoder) sammanlagt 15 hp

Research ethics and responsible conduct in research 4 hp

Valbara kurser 7,5 hp

Obligatoriska kurser kan efter särskilt godkännande av examinator bytas ut mot annan kurs. Kurser som inte är obligatoriska väljs i samråd mellan doktorand och huvudhandledare. Samtliga kurser ska vara examinerade före disputation, om inte särskilda omständigheter föreligger.

Vilka kurser den enskilde doktoranden ska genomgå och kunna räkna in i examen anges i den individuella studieplanen. Tillgodoräknande av kurser genomförda vid andra fakulteter och högskolor avgörs av examinator för forskarutbildningen.

Examinator för kursdelen ska vara minst docentkompetent. Prov som ingår i utbildningen på forskarnivå ska bedömas med betyget godkänd eller underkänd. Doktoranderna presenterar och diskuterar sina texter i såväl ämnesbaserade som utbildningsvetenskapliga seminarier i syfte att både lyfta ämnesspecifika och gemensamma utbildningsvetenskapliga perspektiv. Vid seminarierna krävs regelbundet aktivt deltagande för att uppfylla högskoleförordningens mål att visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt.

Under forskarutbildningen förväntas doktoranden presentera sitt arbete vid ett antal tillfällen. Tre av dessa är obligatoriska. Vid ett obligatoriskt planeringsseminarium (25%) presenterar doktoranden sina utgångspunkter för sitt avhandlingsarbete/upsats. I sitt manus beskriver doktoranden det problemområde och kunskapsfält som avhandlingen ska ge kunskap om samt syfte och forskningsfrågor. Den tänkta teoretiska och metodologiska ansatsen presenteras samt en plan för studiens genomförande. Eventuella forskningsetiska problem bör anges. Doktoranden ska därefter lägga fram ett manus vid ett mittseminarium (50 %). Mittseminariet anordnas i doktorandens primära forskningsmiljö med i normalfallet extern granskare och har i huvudsak ett formativt syfte, dvs seminariet ska utgöra ett stöttande inslag i en pågående forskningsprocess. Mot slutet av forskarutbildningen presenteras hela avhandlingen/upsatsen vid ett obligatoriskt slutseminarium (90%). Vid

slutseminariet ska avhandlingen vara komplett i samtliga delar. Inför slutseminariet granskas manus av examinator som avger ett skriftligt utlåtande enligt anvisningar och tillstyrker/avråder att manus läggs fram. Extern granskare vid slutseminariet ska vara minst docent. Efter slutseminariet avger även den externa/e granskaren ett skriftligt utlåtande avseende avhandlingens vetenskapliga kvalitet inklusive rekommendationer för vad doktoranden bör vidareutveckla inför färdigställandet av avhandlingen. Dessa utlåtanden kommuniceras med doktorand och handledare.

Doktorand antagen till licentiatexamen presenterar sina utgångspunkter för sin uppsats vid ett obligatoriskt planeringsseminarium (25%). I sitt manus beskriver licentianden det problemområde och kunskapsfält som uppsatsen ska ge kunskap om samt syfte och forskningsfrågor. Den tänkta teoretiska och metodologiska ansatsen presenteras samt en plan för studiens genomförande. Eventuella forskningsetiska problem bör anges. Vid slutseminariet (90%) ska uppsatsen vara komplett i samtliga delar. Inför slutseminariet granskas manus av examinator som avger ett skriftligt utlåtande och godkänner/avråder att manus läggs fram. Extern granskare vid slutseminariet ska vara minst docent. Efter slutseminariet avger även den externa/e granskaren ett skriftligt utlåtande avseende uppsatsens vetenskapliga kvalitet. Dessa utlåtanden kommuniceras med licentiand och handledare.

För godkänd examen fordras godkänt betyg på samtliga examinationer som ingår i utbildningen på forskarnivå och på doktorsavhandlingen respektive licentiatuppsatsen.

Utbildningen leder till **Filosofie doktorsexamen i Pedagogik** respektive **Filosofie licentiatexamen i Pedagogik**.

3. Särskild behörighet

Med särskild behörighet avses förkunskaper som, utöver grundläggande behörighet (HF 7 kap. 39§), är helt nödvändiga för att tillgodogöra sig utbildningen (HF 7 kap. 40§).

Särskild behörighet har den som med godkänt resultat ventilerat ett självständigt arbete om minst 15 hp på avancerad nivå inom

forskarutbildningsämnet eller motsvarande kunskaper som av Malmö universitet bedöms vara likvärdiga.

4. Antagning, urval och bedömningsgrunder

Grunden för urval bland behöriga sökande är graden av förmåga att tillgodogöra sig utbildningen och nå dess mål. Vid bedömning av behöriga sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen tas hänsyn till sökandes självständighet och planering av tidigare arbeten, sökandes tidigare visade förmåga att slutföra arbeten adekvat, sökandes förmåga att kunna formulera undersöknings- och problemområden, både i tidigare arbeten och i forskningsplanen för det planerade avhandlings-/uppsatsarbetet, grad av metodologisk och vetenskaplig förståelse i tidigare utförda arbeten, samt i forskningsplanen, och förmåga till kommunikation, både skriftligt och muntligt. Detta bedöms genom granskning av doktorandens insända handlingar samt vid intervju.

5. Prov som ingår i utbildningen

Kursdel: Utbildningens kurser på forskarnivå examineras muntligt och/eller skriftligt. Examinator för kursdelen ska vara minst docentkompetent. Prov som ingår i utbildningen på forskarnivå ska bedömas med betyget godkänd eller underkänd.

Avhandlings-/uppsatsdel: Ämnet för avhandlingen/uppsatsen väljs i samråd med handledarna. Doktoranderna presenterar och diskuterar sina avhandlingstexter i såväl ämnesbaserade som utbildningsvetenskapliga seminarier i syfte att både lyfta ämnesspecifika och utbildningsvetenskapliga gemensamma perspektiv. Vid seminarierna krävs regelbundet aktivt deltagande. Avhandlingen/Uppsatsen ska vara utformad som ett enhetligt, sammanhängande arbete (monografi) eller som sammanläggningsavhandling. Den senare innefattar vetenskapliga artiklar och en reflekterande introduktion och sammanfattning (kappa). Majoriteten av artiklarna ska vara antagna för publicering i vetenskapliga tidskrifter eller motsvarande (exempelvis granskade antologibidrag).

Avhandlingen/uppsatsen ska demonstrera förmågan att självständigt formulera intressanta vetenskapliga problem, att kritiskt bearbeta ett forskningsläge, att utnyttja relevanta teorier eller perspektiv och att på ett

metodiskt övertygande sätt bearbeta källmaterialet. Avhandlingen/upsatsen ska vara klart disponerad och logiskt framställd.

Om det finns flera författare ska de individuella prestationerna särskiljas i avhandlingens/upsatsens inledning eller förord.

Avhandlingen/upsatsen ska ha funnits tillgänglig minst tre terminsveckor innan disputationen/seminariet äger rum. Licentiatupsats ska liksom doktorsavhandlingen försvaras offentligt.¹

Avhandlingen/Uppsatsen betygsätts med något av betygen godkänd eller underkänd. Opponent på avhandling väljs från annat lärosäte och ska om inte särskilda skäl föreligger ha minst docentkompetens. Betyget sätts av en betygsnämnd bestående av för doktorsavhandling tre ledamöter med minst docentkompetens. Högst en ledamot i sådan betygsnämnd får hämtas från Malmö universitet. Opponent på licentiatupsats väljs från annat lärosäte och ska om inte särskilda skäl föreligger ha minst docentkompetens. För licentiatupsats sätts betyg av betygsnämnd med tre disputerade ledamöter. Minst en ledamot ska hämtas från annat lärosäte. Både kvinnor och män ska, om inte särskilda skäl föreligger, vara representerade bland de personer som utgör betygsnämnd och opponent.

Vid betygsättningen ska hänsyn tas till innehållet i avhandlingen/upsatsen och försvaret av avhandlingen/upsatsen. Den som har varit handledare för doktoranden får inte ingå i betygsnämnden. Nämnden ska utse ordförande inom sig. Opponent, huvudhandledare och

handledare har rätt att vara närvarande och delta i överläggningarna vid betygsnämndens sammanträde men inte i beslut. Betygsnämnden är beslutsför när alla ledamöter är närvarande. Som nämndens beslut ska den mening gälla som de flesta enar sig om. Nämnden ska avgöra om beslutet ska motiveras och om reservation ska redovisas.

Doktorsexamen: Doktorsexamen uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning på forskarnivå om 240 högskolepoäng och därvid har fått betyget

¹ För doktorsavhandling se, HF 6 kap. 33§, samt *Övergripande riktlinjer för utbildning på forskarnivå (Dnr LED 1.3-2016/460)*

godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt vid en offentlig disputation försvarat en doktorsavhandling, som godkänts av betygsnämnden.

Licentiatexamen: Licentiatexamen uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning på forskarnivå om 120 högskolepoäng och därvid har fått betyget godkänd vid de prov som ingår i utbildningen samt författat en licentiatuppsats som granskats och diskuterats av opponenter vid ett seminarium och godkänts av betygsnämnden.

6. Övrigt

Doktoranden förväntas att under sin studietid aktivt delta i internationella och nationella konferenser och seminarieverksamhet inom och utom fakulteten, samt aktivt delta i forskningsmiljöns seminarieverksamhet. Förväntad omfattning av närvaro och bidrag till forskningsmiljön ska skrivas in i den individuella studieplanen.

7. Övergångsregler

Denna allmänna studieplan gäller från och med 2020-05-15. Doktorander som antagits före 2020-05-15 kan, efter samråd med handledare och doktorandexaminator, hos prefekten begära att få gå över till denna allmänna studieplan. Den individuella studieplanen ska då uppdateras.

Bilaga

Lärandemål i utbildning på forskarnivå i Pedagogik vid Malmö universitet Licentiatexamen

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskarutbildningsämnet Pedagogik inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

För utbildning på forskarnivå i pedagogik gäller specifikt att doktoranden skall

-visa förmåga att relatera teori och praktik med beaktande av utmaningar grundade i samhällliga, sociala och individuella aspekter i förhållande till pedagogiska praktiker och pedagogiskt innehållsliga aspekter.

Doktorsexamen

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden

-visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskarutbildningsämnet Pedagogik samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
-visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen skall doktoranden

-visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
-visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete, -med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forsknings väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
-visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
-visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

För utbildning på forskarnivå i pedagogik vid Malmö universitet gäller specifikt att doktoranden skall

- visa förmåga att relatera teori och praktik med beaktande av utmaningar grundade i samhälleliga, sociala och individuella aspekter i förhållande till pedagogiska praktiker och pedagogiskt innehållsliga aspekter.